

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 22. septembra 2023 godine
Br. ref.:RK 2263/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI17/23

Podnosilac

Ismail Musliu

**Ocena ustavnosti presude AC. br. 2084/21 Apelacionog suda
od 25. jula 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Ismail Musliu (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u Vučitrnu, koga zastupa Jeton Osmani, advokat.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [Ac.br. 2084/21] Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 25. jula 2022. godine u vezi sa presudom [C. br. 223/19] Osnovnog suda u Prištini od 27. januara 2021. godine.
3. Podnosilac je primio osporenu presudu 29. septembra 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena prava zagarantovana članovima: 3. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 54. [Sudska zaštita prava] i 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članovima 6. [Pravo na pravično suđenje] i 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 20. [Odluke] i 22. [Procesuiranje podnesaka] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilu 25. [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 29. januara 2023. godine, podnosilac je uputio svoj zahtev putem pošte, koji je Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) primio 31. januara 2023. godine.
7. Dana 6. februara 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR. KI17/23] imenovala sudiju Envera Pecija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Remzije Istrefi-Peci (članovi).
8. Dana 22. februara 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva, istog dana Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Istog dana, Sud je takođe obavestio Osnovni sud o registraciji zahteva i tražio od istog da obavesti Sud o datumu kada je podnosilac zahteva primio osporeni akt.
10. Dana 22. februara 2023. godine, Osnovni sud je podneo Sudu zatraženu povratnicu, sa datumom uručenja osporene odluke podnosiocu zahteva 29. septembra 2022. godine.
11. Dana 31. avgusta 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Podnosilac zahteva je bio zaposlen kod Energetske korporacije Kosova a.d. (u daljem tekstu: EKK).

13. Januara 2019. godine, podnosilac zahteva je navršio 40 godina radnog staža kod poslodavca i imao je osnovnu platu u iznosu od 678,00 evra.
14. Dana 15. januara 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo EKK-u zahtev [33] da mu na ime jubilarne nagrade isplati iznos u visini tri mesečne plate.
15. Dana 17. januara 2019. godine, EKK je odlukom [br. 334] odbio zahtev podnosioca sa obrazloženjem da njegov zahtev ne ispunjava uslove utvrđene u *“odluci generalnog direktora br. 2244 od 10.04.2019. godine i odluci br. 8261 od 23.08.2019. godine o dopuni odluke br. 2244 od 10.04.2019. godine, o neprekidnom radnom stažu u periodu od 01.01. 2015. do 31.12.2019. godine”*.
16. Dana 30. januara 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu protiv odluke [br. 334] EKK-a i tražio da se ista obaveže da mu isplati ukupan iznos u visini od tri mesečne plate sa zakonskom kamatom od 8 % godišnje, počev od dana podnošenja tužbe pa do konačne isplate, kao i troškove postupka, sve to u roku od 7 dana od dana prijema presude.
17. Dana 27. januara 2021. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 223/19] **(i)** delimično usvojio tužbu podnosioca zahteva; **(ii)** obavezao EKK da podnosiocu zahteva isplati tri mesečne plate u ukupnom iznosu od 2.034,00 evra sa zakonskom kamatom od 8 % godišnje, koja će se računati od datuma donošenja presude odnosno od 27. januara 2021. godine pa do konačne isplate, kao i troškove postupka u iznosu od 259,00 evra, sve to u roku od 7 dana od dana prijema presude; kao i **(iii)** odbio kao neosnovan preostali deo tužbenog zahteva van iznosa u tački a izreke presude u vezi sa nadoknado plata na ime jubilarne premije, u iznosu od 246.00 evra.
18. Osnovni sud je presudom [C. br. 223/19] obrazložio da podnosilac zahteva, na osnovu stava 3. člana 52. Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova, ima pravo na jubilarnu nagradu u visini tri mesečne plate.
19. Dana 12. februara 2021. godine, EKK je uložio žalbu Apelacionom sudu protiv presude [C. br. 223/19] Osnovnog suda, zbog bitnih povreda odredaba Zakona o parničnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
20. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je dostavio odgovor na žalbu koju je uložio EKK.
21. Dana 19. aprila 2021. godine, EKK je dopunila svoju žalbu Apelacionom sudu protiv presude [C. br. 223/19] Osnovnog suda navodeći, *„Tužena smatra da je tužba tužioca podnesena u nakon zakonskog roka, pošto je tužilac navršio 30 godina neprekidnog radnog iskustva 2013. godine, kada je ispunio uslov za traženje jubilarne premije, ukoliko je to pravo postojalo, ono je iz 2013. godine za 30 godini ili 3 jubilarne plate, a tužbu je sudu predao 30.01.2019. godine, što znači da je tužba podnesena nakon roka predviđenog odredbama 87 Zakona o radu br. 03/L-212, odredbama člana 376 ZOO-a ili članom 357 ZOO-a Kosova i tim povodom je zastarelo i samo pravo u smislu odredi člana 373 starog ZOO-a ili člana 354 ZOO-a Kosova.“*
22. Dana 25. jula 2022. godine, Apelacioni sud je presudom [AC. br. 2084/21] usvojio žalbu EKK-a kao osnovanu i preinačio presudu [C. br. 223/19] Osnovnog suda od 27. januara 2021. godine, kako sledi:

“PRIHVATA SE kao osnovana žalba ovlašćenog podnosioca tužene: Energetska korporacija Kosova (EKK) a.d. sa sedištem u Prištini, Trg Majke Tereze br. 36, MENJA SE presuda Osnovnog suda u Prištini – Opšte odeljenje, C.br. 223/19, od 27.01.2021. godine i u predmetnoj stvari se sudi kao što sledi: ODBIJA SE kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca Ismaila Musliua iz Prištine, ul. Asllana Pireve, bb, kojim je traženo da se OBAVEŽE tužena Energetska korporacija Kosova (EKK) a.d. sa sedištem u Prištini, Trg majke Tereze br. 36, da tužiocu nadoknadi na ime tri plate jubilarne premije ukupan iznos 1.818 evra, zajedno sa kamatnom normom u visini od 8% koja će se računati od dana donošenja presude, odnosno od 27.01.2021. godine, do konačne isplate”.

23. Apelacioni sud je, između ostalog obrazložio da nije sporna činjenica da podnosilac zahteva ima radni staž od 40 godina, 3 meseca i 3 dana pri EKK-a. Nije bila sporna ni visina plata tokom glavnog ročišta. Apelacioni sud je napomenuo da je članom 52, stavom 1 Opšteg kolektivnog ugovora Kosova od 18.03.2014. godine, određeno je da tri kategorije zaposlenih ima pravo na jubilarnu nagradu i to za: a) za 10 godina neprekidnog radnog iskustva; b) za 20 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca i c) za 30 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od tri njegove mesečne plate.” Stavom 2 ovog Sporazuma definisano je: “Poslednji poslodavac je taj koji plaća jubilarne poklone.”, a članom 3 ovog Sporazuma je propisano: “Jubilarni poklon se plaća u roku od mesec dana, nakon ispunjivanja uslova iz ovog stava. Apelacioni sud je zaključka da je tužbeni zahtev tužioca da traži nadoknadu tri plate na ime jubilarne premije od tužene u potpunosti neosnovan jer: je tužiocu pravo da traži jubilarne plate ili premije stvoreno stupanjem na snagu Kolektivnog ugovora 01.01.2015. godine, i od tog datuma do 01.01.2018. godine, tužilac je imao mogućnosti da podnese tužbu. Nakon 01.01.2018. godine, prolaskom roka Kolektivnog ugovora, stranka gubi pravo da traži isplatu jubilarne premije, jer je zahtev zastareo i ne može biti osnovan na mehanizmu koji je van snage i koji ne proizvodi pravni efekat za stranke. Na osnovu ovog činjeničnog stanja Apelacioni sud došao je do zaključka da je pravo tužioca da traži nadoknadu na ime jubilarne premije prema tuženoj zastarelo jer Opšti kolektivni ugovor Kosova je stupio na snagu 01.01.2015. godine, a tužilac je tužbu podneo sudu 30.01.2019. godine i iz toga proizilazi da je od trenutka stupanja na snagu Opšteg kolektivnog ugovora Kosova do podnošenja tužbe sudu prošlo 4 godine, i 29 dana, što znači da je tužbeni zahtev podnosioca zastareo jer od trenutka podnošenja tužbe tužioca Kolektivni ugovor nije bio na snazi.
24. Dana 11. oktobra 2022. godine, podnosilac zahteva je Kancelariji glavnog državnog tužioca podneo predlog za iniciranje zahteva za zaštitu zakonitosti protiv presude [Ac.br. 2084/21] Apelacionog suda od 25 jula 2022 godine.
25. Dana 20. oktobra 2023. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je uručila podnosiocu zahteva obaveštenje (KMLP.br. 100/2022) od 19. oktobra 2022. god., u kome utvrđuje da nema zakonskog osnova da se podigne zahtev za zaštitu zakonitosti obrazlažući, „Iz spisa predmeta, odnosni iz knjižice zaposlenog Ismaila Musliua. Od 15.01.2018. godine vidi se da je radno iskustvo u vreme podnošenja tužbe 40 godina i 3 meseca i 3 dana, što znači da pravo jubilarne godine, u skladu sa članom 52, stavom 1, tačkom 1.3 bilo 2008.. godine, i u tom smislu ovaj zahtev za jubilarnu premiju je zastareo, jer je tužba predata 30.01.2019. godine, vi ste tražili premiju u iznosu od tri jubilarne plate u skladu sa članom 52, stavom 1, tačkom 1.3, za 30 godina radnog iskustva“.

Navodi podnosioca zahteva

26. Podnosilac zahteva navodi da su redovni sudovi povredili njegova prava zagantovana članovima 3. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 54. [Sudska zaštita prava] i 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava i članovima 6. [Pravo na pravično suđenje] i 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] EKLJP.
27. Podnosilac zahteva u suštini tvrdi da su redovni sudovi u njegovom slučaju pogrešno utvrdili činjenično stanje i pogrešno primenili materijalno pravo, odnosno da su pogrešno protumačili član 87. Zakon o radu i član 52. Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova, kao i član 193. Zakona o obligacionim odnosima.
28. Podnosilac zahteva dalje navodi da je prema Zakonu o radu i Opštem kolektivnom sporazumu Kosova stekao pravo na naknadu jubilarnih plata jer je navršio 40 godina radnog staža i da je svoj zahtev podneo blagovremeno, u skladu sa članom 87. Zakona o radu i članom 52. Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova, dok je on bio na snazi i primenljiv.
29. Podnosilac zahteva, između ostalog, navodi da je njegov zahtev za naknadu jubilarnih plata blagovremen i da nije zastareo u skladu sa članom 87. Zakona o radu i Opštim kolektivnim sporazumom Kosova jer rok za podnošenje novčanih potraživanja traje još 3 godine.
30. U tom pogledu, podnosilac zahteva navodi da je " *tužilac je u zakonskim rokovima, ako se ROK (Opšti kolektivni sporazumu Kosova) nije sprovodio u vreme podnošenja tužbe, a to iz činjenice da je tužilac pravo stekao u vreme kada se ROK sprovodio, a rok za podnošenje novčanih zahteva se nastavlja na još 3 druge godine, u skladu sa članom 87 Zakona o radu, ali i u smislu člana 193 ZOO-a tužilac uživa pravo na nadoknadu i nakon isticanja roka zastarevanja, pošto u smislu ovog člana treba da se sprovedu pravila neosnovanog bogaćenja, budući da tužena, ne priznajući mu legitimno pravo tužiocu, istog je oštetila neosnovano zadržavajući iznos preciziran u tužbenom zahtevu*".
31. Podnosilac zahteva navodi da: " *redovni sudovi nisu postupili u skladu sa zakonskim odredbama koje regulišu pitanje pravičnog suđenja i sprovođenja materijalnog prava u slučaju donošenja presude, za slučaj koji je tužilac podneo pred sudom a Apelacioni sud i Kancelarija glavnog državnog tužioca su postupili u suprotnosti sa zakonskim odredbama tokom donošenja odluka. Prema navodima tužioca, nečinjenje suda u skladu sa zakonskim odredbama rezultiralo je odbijanjem njegovog tužbenog zahteva, shodno tome, njemu je onemogućeno da dobije pravičan odgovor od suda što se tiče meritornosti njegovog slučaja. U tom aspektu, podnosilac zahteva navodi da su mu povređena njegova prava na pravično i nepristrasno suđenje koja su zagantovana članom 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a, i gore navedenim postupcima tužiocu je onemogućeno meritorno razmatranje pitanja u skladu sa zakonskim odredbama i onemogućen mu je vanredan pravni lek pri redovnim sudovima, i time su mu onemogućili sudsku zaštitu prava zagantovanih članom 54 Ustava. Štaviše, podnosilac zahteva smatra da su redovni sudovi postupili povređujući član 102 Ustava, ne postupajući na osnovu primenjivog zakona kako se Ustavom zahteva. "*
32. Pored prethodnih navoda, podnosilac zahteva dodaje sledeće: " *[...] konstatacija Apelacionog suda, da prihvati žalbu tužene kao osnovanu je neosnovana i neprihvatljiva, i shodno tome nezakonita, čak je i u suprotnosti sa članom 6 Evropske*

konvencije. To upravo iz razloga nepravilnog sprovođenja materijalnog prava utiče i na ne donošenje meritorne odluke od strane suda i odbijanjem tužbe tužioca u suprotnosti sa zakonskim odredbama koje su gore navedene, sastoji se u tome što stranka koja tuži nije tretirana kako treba i jednako u ovom postupku u odnosu na slučajeve koji su slični sa slučajem tužioca, s toga mu je i povređeno pravo na pravično suđenje koje je zagwarantovano članom 31 Ustava Republike Kosovo. Budući da je podnosiocu zahteva, tužbeni zahtevom bez meritornog razmatranja podrazumeva da mu je na taj način povređeno pravo zagwarantovano članom 6.1 Evropske konvencije o osnovnim ljudskim pravima i slobodama, koji određuje da svako lice ima pravo da se njegovo putanje pravično i javno sasluša u razumnom roku od strane nezavisnog i nepristrasnog suda stvorenog na osnovu zakona, koji treba da donese odluku o nespornostima o pravima i njegovim obavezama civilne prirode. Princip pravičnog suđenja u jednom aspektu podrazumeva i jednakost snaga, a koja je izražena pravom stranaka da imaju saznanja i da komentarišu dokaze koji su podneseni ili podnete napomene”.

33. Podnosilac zahteva dalje navodi da “ nije mogao da vrši svoja prava za pravično suđenje. Ovim pravnim postupkom, podnosiocu zahteva je povređeno pravo predviđeno članom 13 EKLJP-a koje garantuje pravo na efikasni pravni lek, kao i pravo na pravično suđenje koje u sebi obuhvata i jednakost snaga.”.
34. Podnosilac zahteva u vezi sa osporenim aktom navodi da je “ Presuda Apelacionog suda u Prištini, kojom je prihvaćena žalba tužene i odbijen tužbeni zahtev tužioca, je donesena u suprotnosti sa činjeničnim stanjem i pogrešnim sprovođenjem materijalnog prava, ne sprovodeći uopšte tokom donošenja odluke unutrašnje akte tužene. S toga, nije sporna činjenica da je u konkretnom slučaju podnosiocu zahteva ugroženo ne samo načelo administriranja pravde, već i jednakost snaga, koje se sastoji u nepravednom sprovođenju materijalnog prava tokom donošenja odluke u vezi sa pravnim lekom efektivno, što je za posledicu imalo odbijanje podnošenja zahteva za zaštitu zakonitosti od strane Kancelarije glavnog državnog tužioca kao u navedenoj odluci. Odbijanjem zahteva tužioca kao neosnovanog, podnosilac zahteva je doveden u supstancijalno nepovoljniju poziciju nasuprot tužene”.
35. Podnosilac zahteva dalje navodi da su “ Vrhovni sud, kao i Apelacioni sud nekoliko puta su donosili odluke u slučajevima sličnim tužiočevim, prihvatajući u potpunosti tužbe tužilaca koje su podignute upravo protiv tužene EKK-a a.d. kao u slučaju CML.br. 7/2020, od 21.04.2021. godine, Rev.br. 90/2020 od 04.05.2020. godine, Ac.br. 4367/19 od 17.07.2020. godine, Ac.br. 2016/2020 od 24.06.2020. godine, ali takođe ima i na stotine takvih presuda kojima je Apelacioni sud priznao ta prava pod istim uslovima kao i sa tužiocem. Tim povodom sudovi imaju različite stavove o sličnim slučajevima kao što je slučaj podnosioca ovog zahteva i time su stvorili pravnu nesigurnost, zato u smislu toga su tužioca stavili u nejednaku poziciju pred zakonom u smislu člana 24 Ustava Kosova, jer su svi jednaki pred zakonom. Svako uživa pravo na jednaku zaštitu pred zakonom, bez diskriminacije”.
36. Podnosilac zahteva takođe navodi, “[...] odlukom Vrhovnog suda o odbijanju revizije tužioca kao neosnovane pogrešnim sprovođenjem zakonskih odredbi kao u gore navedenom obrazloženju podnosioca ovog zahteva, povređeno pravo na pravne lekove u smislu člana 32, a u vezi sa članom 54 Ustava Kosova, jer svako lice ima pravo da koristi pravne lekove protiv sudskih ili administrativnih odluka [...]”.
37. Podnosilac zahteva navodi da redovni sudovi “imaju različite stavove o sličnim predmetima” i da je time “stvorena pravna nesigurnost” i da je kao rezultat toga

podnosilac zahteva stavljen u "nejednak položaj pred zakonom u smislu člana 24. Ustava".

38. Podnosilac zahteva završava tražeći od Suda "[...] potvrđivanje njegovog zahteva".

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 3 [Jednakost pred zakonom]

- 1. Republika Kosovo je multietničko društvo, koje se sastoji od Albanaca i ostalih zajednica, kojom se upravlja na demokratski način, poštujući vladavinu zakona, preko zakonodavnih, izvršnih i pravosudnih institucija.*
- 2. Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika.*

Član 31 [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje]

- 1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
- 3. Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*
- 4. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.*
- 5. Svako ko je optužen za krivično deo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.*

Član 32 [Pravo na Pravno Sredstvo]

Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.

Član 54 [Sudska Zaštita Prava]

Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6 (Pravo na pravično suđenje)

“1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalažu interesi maloletnika ili zaštite privatnog života strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao naneti štetu interesima pravde.

2. Svako ko je optužen za krivično delo smatra se nevinim dok se njegova krivica po zakonu ne dokaže.

Član 13

(Pravo na delotvoran pravni lek)

“Svako čija su prava i slobode, priznata ovom konvencijom, narušena ima pravo na pravni lek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinile osobe u vršenju svoje službene dužnosti.”

ZAKON br. 03/L-212 O RADU

Član 87.

Rok zastarevanja

Svi zahtevi iz radnog odnosa zastarevaju u okviru roka od tri (3) godine od dana podnošenja zahteva.

Član 90.

Kolektivni ugovor

[...]

4. Kolektivni ugovor može da bude sklopljen za vremenski određeni period ne duži od tri (3) godine”.

OPŠTI KOLEKTIVNI SPORAZUM KOSOVA

Član 52.

Jubilarnе nagrade

1. Zaposleni ima pravo na jubilarnu nagradu i to za:

1.1. za 10 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od jedne njegove mesečne plate;

1.2. za 20 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od dve njegove mesečne plate;

1.3. za 30 godina neprekidnog radnog iskustva kod zadnjeg poslodavca, u iznosu od tri njegove mesečne plate.

2. Poslednji poslodavac je taj koji plaća jubilarne poklone.

3. Jubilarni poklon se plaća u roku od mesec dana, nakon ispunjivanja uslova iz ovog stava.

[...]

Član 82.

1. Ovaj Opšti Kolektivni Sporazum Kosova (OKSK), potpisan od strane Partnera pri Ekonomsko-Socijalnom Savetu Kosova, stupa na snagu od datuma: 01.01.2015.

Pravno mišljenje o jubilarnoj nagradi Vrhovnog suda Kosova, 23. februar 2023. godine

Primenljivi sporazum/ugovori

II. Opšti kolektivni ugovor Kosova od 18.03.2014. godine, koji su potpisale organizacije poslodavaca (Privredna komora Kosova i Kosovska poslovna alijansa), organizacije zaposlenih (Unija nezavisnih sindikata Kosova), kao i Vlada Republike Kosovo, (Ministarstvo rada i socijalne zaštite), (u daljem tekstu: Opšti kolektivni ugovor Kosova) primenjuje se u periodu od 01.1.2015. godine do 31.12.2017. godine.

Uslovi za ostvarivanje prava na jubilarnu nagradu:

„VI. Zaposleni na osnovu Opšteg kolektivnog ugovora Kosova, ima pravo na jubilarnu nagradu kako je definisano u članu 52. ovog sporazuma, ako su ispunjeni ovi uslovi i to: a) da se jubilarna godina zaposlenja za 10, 20 i 30 godina dostigne u vreme kada se primenjuje ovaj sporazum kao u tački II ovog pravnog mišljenja, i b) radni staž od 10, 20 i 30 godina mora biti neprekidan kod poslednjeg poslodavca“

Prihvatljivost zahteva

39. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.

40. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. *Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom*”.

41. Sud se dalje poziva na članove 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, kojima je utvrđeno:

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

42. Pored toga, Sud se poziva na pravilo 34. (1) (c) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivom:

[...]

*(c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva,
[...].”*

43. Da bi bio u stanju da proveri da li je zahtev podnet u zakonskom roku, Sud uzima u obzir *“poslednju odluku”* kojom je odlučeno u vezi sa zahtevom podnosioca zahteva, datum kada je podnositeljka primila navedenu odluku i datum podnošenja zahteva Ustavnom sudu. Ova konstatacija je potvrđena i u sudskoj praksi Suda u slučajevima: KI154/14, podnosilac zahteva: *Bujar Nrecaj i Haxhi Nrecaj* rešenje o neprihvatljivosti od 30. juna 2016. godine, stav 35, kao i KI201/13, podnosilac zahteva: *Sofa Gjonbalaj* rešenje o neprihvatljivosti od 2. aprila 2014. godine, stav 32.
44. Sud napominje da i pored toga što je na predlog podnosioca zahteva za iniciranje zahteva za zaštitu zakonitosti Kancelarija glavnog državnog tužioca obavestila (KMLP.br. 100/2022) dana 20. oktobra 2023. godine podnosioca zahteva nema zakonskog osnova da se podigne zahtev za zaštitu zakonitosti, što se tiče *“poslednje odluke”*, Sud smatra da je presude AC. br. 2084/21 Apelacionog suda od 25. jula 2022. godine poslednja odluka u vezi sa zahtevom podnosioca zahteva istu je podnosilac zahteva primio 29. septembra 2022. godine.
45. Prema tome, što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [AC. br. 2084/21] Apelacionog suda od 25. jula 2022. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom i podneo je svoj zahtev u roku koji je određen zakonom.
46. Međutim, pored ovih uslova, Sud takođe mora da razmotri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni u pravilu 34. [Kriterijum o prihvatljivosti], tačnije potpravilu (2) Poslovnika, kojim je utvrđeno:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

47. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “*očigledno neosnovan*” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih “*očigledno neosnovanim navodima*”. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “*četvrtog stepena*”; (ii) navodi koje karakteriše “*jasno ili očigledno odsustvo povrede*”; (iii) “*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*” navodi, i na kraju, (iv) “*konfuzni i nejasni*” navodi (vidi predmete ESLJP-a [Kemmachev protiv Francuske, predstavka br. 17621/91](#), kategorija (i), [Mentzen protiv Litvanije, predstavka br. 71074/01](#), kategorija (ii) i [Trofimchuk protiv Ukrajine, predstavka br. 4241/03](#), kategorija (iii)).
48. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno, ocenjujući da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će prvo podsetiti na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
49. S tim u vezi, Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su osporenim presudom povređena njegova ustavna prava zagarantovana članovima 3, 24, 31, 32, 54. i 102. Ustava i članovima 6. i 13. EKLJP.
50. U svetlu ovoga, Sud primećuje da se suština žalbe podnosioca zahteva tiče: (i) načina tumačenja i primene materijalnog prava zbog toga što je prilikom odbijanja njegovog zahteva kao neblagovremenog nepravilno protumačen i pogrešno primenjen član 87. Zakona o radu i nije pravilno primenjen članovi 52. Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova; (ii) navoda o uskraćivanju pravnih sredstava, i (iii) navoda o drugim povredama ustavnih prava.

Povodom navoda pod tačkom (i) – način tumačenja i primene materijalnog prava

51. Sud na početku podseća na svoj opšti stav da pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, kao i relevantna tumačenja zakonskih odredbi ili zakona, po pravilu spadaju u nadležnost redovnih sudova. Uloga Ustavnog suda je da obezbedi poštovanje standarda i prava zagarantovanih Ustavom i shodno tome, on ne može postupati kao sud “*četvrtog stepena*” (vidi, u vezi sa doktrinom “*četvrtog stepena*”, predmet ESLJP-a [Garcia Ruiz protiv Španije \[VV\], br. 30544/96](#), presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28).
52. S tim u vezi, Sud naglašava da je tumačenje materijalnog i proceduralnog prava primarna dužnost i spada u nadležnost redovnih sudova (pitanje zakonitosti). Uloga Ustavnog suda je samo da odredi da li su efekti takvog tumačenja u skladu sa ustavnim normativima i standardima.
53. U ovom konkretnom slučaju, Sud se poziva pozvati i na obrazloženje Apelacionog suda, koji je presudom [Ac. br. 10402/2021] od 27. aprila 2022. godine, razjasnio sledeće:

“[...] Apelacioni sud ocenjuje da je prvostepeni sud na osnovu izvedenih dokaza pravično i neosporno utvrdio činjenično stanje, nije sporno među parničarima da je tužilac u radnom odnosu kod tužene po ugovoru o radu br. 4164/0, od 01.03.2018. godine. nije sporna činjenica da tužilac ima radno iskustvo od 40

godina, 3 meseca i 3 dana, kao predvodnik tima za sistematizaciju cevi. Nije bila sporna ni visina plata tokom glavnog ročišta. ”.

54. Apelacioni sud je istom presudom takođe razjasnio da,
“ je tužbeni zahtev tužioca da traži nadoknadu tri plate na ime jubilarne premije od tužene u potpunosti neosnovan jer: je tužiocu pravo da traži jubilarne plate ili premije stvoreno stupanjem na snagu Kolektivnog ugovora 01.01.2015. godine, i od tog datuma do 01.01.2018. godine, tužilac je imao mogućnosti da podnese tužbu. Nakon 01.01.2018. godine, prolaskom roka Kolektivnog ugovora, stranka gubi pravo da traži isplatu jubilarne premije, jer je zahtev zastareo i ne može biti osnovan na mehanizmu koji je van snage i koji ne proizvodi pravni efekat za stranke.
U članu 90, stavu 4 Zakona o radu, istaknuto je: „Kolektivni ugovor može da bude sklopljen za vremenski određeni period ne duži od tri (3) godine...” dok je članom 90.5 ovog Zakona navedeno: “Kolektivni ugovor se odnosi na poslodavce i njihove zaposlene koji se slažu da ih kolektivni ugovor obaveže...”
Od trenutka podnošenja tužbe tužioca Kolektivni ugovor nije bio na snazi.
Iz tumačenja ove zakonske odredbe i na osnovu ovog činjeničnog stanja Apelacioni sud došao je do zaključka da je pravo tužioca da traži nadoknadu na ime jubilarne premije prema tuženoj zastarelo jer Opšti kolektivni ugovor Kosova je stupio na snagu 01.01.2015. godine, a tužilac je tužbu podneo sudu 30.01.2019. godine i iz toga proizilazi da je od trenutka stupanja na snagu Opšteg kolektivnog ugovora Kosova do podnošenja tužbe sudu prošlo 4 godine, 0 meseci i 29 dana, što znači da je tužbeni zahtev tužioca zastareo. ”.
55. Nadalje, Sud primećuje da su u vezi sa ovim obrazloženjem/ocenom koju podnosilac zahteva osporava, Apelacioni sud je došao do ovog zaključka nakon što je izveo dokaze kao što su: radna knjižica i ugovor o radu [br. 4164/0] od 1. marta 2018. godine podnosioca zahteva, kao i druga pitanja koja se odnose na utvrđivanje činjeničnog stanja po pitanju zastarelosti potraživanja podnosioca i promenljivosti Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova.
56. U svetlu prethodno navedenog, Sud primećuje da je Apelacioni sud razjasnili: **(i)** da je podnosilac zahteva ispunio uslov za jubilarnu nagradu pre stupanja na snagu Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova; **(ii)** da je Opšti kolektivni sporazum Kosova bio primenljiv do 1. januara 2018. godine; **(iii)** da je podnosilac zahteva podneo zahtev za naknadu jubilarne nagrade 30. januara 2019. godine, odnosno nakon isteka promenljivosti Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova; kao i **(iv)** da je zahtev podnosioca za naknadu jubilarnih plata već zastareo u smislu člana 87. Zakona o radu.
57. U tom kontekstu, Sud primećuje da član 87. [Rok zastarevanja] Zakona o radu, utvrđuje da *“Svi zahtevi iz radnog odnosa zastarevaju u okviru roka od tri (3) godine od dana podnošenja zahteva”.*
58. Sud takođe primećuje da se podnosilac zahteva poziva i na odluku Vrhovnog suda iako odluke Vrhovnog suda u ovom slučaju nije bilo već on ponavlja iste navode kao i u slučaju KI 205 22 u kome isti pravni zastupnik predstavlja drugu stranku sa sličnim okolnostima.
59. Prema tome, kao što se može videti iz prethodnog obrazloženja, Sud primećuje da je Apelacioni sud odgovorio na sve navode podnosioca zahteva u skladu sa važećim zakonodavstvom, tako što je obrazložio pitanje zašto se u njegovom slučaju ne može ostvariti njegov zahtev za naknadu jubilarnih plata kao rezultat nepostojanja pravnog

osnova u smislu nepromenljivosti Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova i kao rezultat zastarelosti potraživanja, tako što su primenili relevantne odredbe Zakona o radu koje su smatrali relevantnim u odnosu na okolnosti konkretnog slučaja.

60. Štaviše, Sud nalazi da je donošenje odluke Apelacionog suda, u činjeničnim i pravnim okolnostima konkretnog slučaja, kompatibilno i sa pravnim mišljenjem o jubilarnoj nagradi koje je doneo Vrhovni sud na opštem sastanku od 27. februara 2023. godine. S tim u vezi, Sud će se pozvati na relevantni deo Pravnog mišljenja Vrhovnog suda od 27. februara 2023. godine kojim je utvrđeno da: „Zaposleni na osnovu Opšteg kolektivnog ugovora Kosova, ima pravo na jubilarnu nagradu kako je definisano u članu 52. ovog sporazuma, ako su ispunjeni ovi uslovi i to: a) **da se jubilarna godina zaposlenja za 10, 20 i 30 godina dostigne u vreme kada se primenjuje ovaj sporazum kao u tački II ovog pravnog mišljenja**, i b) radni staž od 10, 20 i 30 godina mora biti neprekidan kod poslednjeg poslodavca“
61. Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da je Apelacioni sud u njegovom slučaju pogrešno utvrdili činjenično stanje i pogrešno primenio/protumačio Zakon o radu i član 52. Opšteg kolektivnog sporazuma Kosova.
62. U tom kontekstu, Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da je, „*presuda Apelacionog suda, kojom je usvojena žalba tuženog i odbijen tužbeni zahtev tužioca doneta u suprotnosti sa činjeničnim stanjem i uz pogrešnu primenu materijalnog prava, usled toga što prilikom donošenja odluke uopšte nisu primenjeni interni akti tuženog*“.
63. U tom kontekstu, Sud podseća da se on sam ne može preobratiti u prvostepeni sud i pokazati redovnim sudovima koji bi bio najprikladniji način primene materijalnog prava, jer takvu nadležnost, po pravilu, treba da vrše sudovi redovne nadležnosti. Sud naglašava da on može da interveniše samo onda kada je obrazloženje odluka redovnih sudova krajnje proizvoljno i neopravdano, a u konkretnim okolnostima se ne radi o očigledno proizvoljnim ili neopravdanim odlukama.
64. Shodno tome, Sud, na osnovu svega prethodno izloženog, smatra da je podnosilac zahteva jednostavno nezadovoljan rezultatom postupka pred redovnim sudovima, međutim, njegovo nezadovoljstvo samo po sebi ne može da pokrene argumentovanu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom (vidi predmet ESLJP-a [Mezotur-Tiszazuqi Tarsulat protiv Mađarske, predstavka br. 5503/02](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
65. U tom smislu, Sud, sagledavajući postupak u celini, u pogledu prava na “pravično suđenje”, ovaj navod podnosioca zahteva kvalifikuje kao navod koji spada u prvu (i) kategoriju, navodi “*četvrtog stepena*”, proglašava ovaj navod, kao takav, očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama i samim tim neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 34 (2) Poslovnika.

Povodom navoda pod tačkom (ii) – pravna sredstva

66. Pored toga, Sud primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da je do odbijanja njegovog zahteva za zaštitu zakonitosti kao neosnovanog i ne razmatranja predmeta podnosioca zahteva u meritumu od strane Vrhovnog suda došlo usled pogrešne primene zakonskih odredbi i da je sledstveno prouzrokovana povreda člana 32. Ustava u vezi sa članom 13. EKLJP.

67. U tom pogledu, Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi, “odlukom Vrhovnog suda o odbijanju revizije tužioca kao neosnovane, bez uzimanja u obzir internih akata tuženog, kodeksa rada i gore navedenih odluka, znači da je odluka Vrhovnog suda doneta u celosti uz pogrešnu primenu zakonskih odredbi, kao u gore navedenom obrazloženju podnosioca ovog zahteva, podnosiocu ovog zahteva je povređeno i pravo na pravno sredstvo u smislu člana 32. u vezi sa članom 54. Ustava Kosova, a to stoga što svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva protiv sudskih i upravnih odluka [...]”.
68. Sud, takođe, primećuje da podnosilac zahteva i ako nije podneo reviziju Vrhovnom sud, naglašava da je odbijanjem revizije podnosioca zahteva kao neosnovane, podnosilac zahteva je stavljen u suštinski nepovoljniji položaj u odnosu na drugu stranu.
69. Sud primećuje da je podnosilac zahteva iskoristio pravno sredstvo – zahtev za zaštitu zakonitosti protiv presude [Ac. br. 2084/21] Apelacionog suda od 25. jula 2022. godine, navodeći da je došlo do bitnih povreda odredaba Zakona o parničnom postupku, nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
70. Sud primećuje da je Kancelarija Glavnog Državnog Tužioca obaveštenjem [KMLC.br. 100/2022] od 19. oktobra 2022. godine, razmotrila predmet i navode podnosioca zahteva i konstatovala da nema zakonskog osnova da se podigne zahtev za zaštitu zakonitosti sa obrazloženjem da je tužba za nadoknadom zastarela u skladu sa zakonskim normama koja regulišu ovu oblast.
71. Sud primećuje da je podnosilac zahteva nije iskoristio pravno sredstvo – reviziju i ako je tu mogućnost imao na raspolaganju.
72. Shodno tome, Sud primećuje da je podnosiocu zahteva omogućeno sprovođenje postupka na osnovu načela kontradiktornosti; da je on tokom različitih faza postupka mogao da predoči argumente i dokaze koje je smatrao relevantnim za svoj slučaj i da su svi argumenti koji su, objektivno gledano, bili relevantni za rešavanje njegovog slučaja, propisno saslušani i razmotreni od strane sudova; da su činjenični i pravni razlozi za osporene odluke detaljno izloženi; i da su, u skladu sa okolnostima slučaja, postupci, gledano u celini, bili pravični. Kao rezultat toga, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva uživao procesne garancije sadržane u konceptu pravičnog i nepristrasnog suđenja (vidi, *mutatis mutandis*, između ostalog, slučaj Suda [KI118/17](#), podnosilac *Sani Kervan i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. februara 2018. godine, stav 35; vidi, takođe, predmet ESLJP-a [Garcia Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29).
73. Stoga, u ovim okolnostima, Sud, oslanjajući se na standarde uspostavljene u njegovoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i sudskoj praksi ESLJP-a, utvrđuje da i ovaj navod podnosioca zahteva spada u treću (iii) kategoriju, “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi, i iz tih razloga ih Sud, kao takve, na ustavnim osnovama proglašava očigledno neosnovanim, a samim tim i neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 34 (2) Poslovnika.

Povodom ostalih navoda pod tačkom (iii)

74. Što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi prava zagantovanih članovima 3, 54. i 102. Ustava, Sud podseća da prema ustanovljenoj sudskoj praksi ESLJP-a, Sud proglašava zahteve neprihvatljivim kao očigledno neosnovane u skladu sa kriterijumom (iii), "*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*" navodi, onda kada je ispunjen jedan od dva karakteristična uslova, i to:
- a) kada podnosilac zahteva jednostavno navede jednu ili više odredbi Konvencije ili Ustava, ne objašnjavajući pritom na koji su način one prekršene, osim ukoliko je na osnovu činjenica i okolnosti ta povreda sasvim očigledna (vidi, u tom smislu, predmet ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine \(odluka\) br. 4241/03](#) od 31. maja 2005. godine, vidi, takođe, [Baillard protiv Francuske \(odluka\) br. 6032/04](#) od 25. septembra 2008. godine);
 - b) kada podnosilac zahteva propusti ili odbije da predoči materijalne dokaze kojima bi potkrepio svoje navode (to naročito važi za odluke sudova ili drugih domaćih vlasti), osim ukoliko postoje izuzetne okolnosti koje su van njegove kontrole i koje ga sprečavaju da to učini (na primer, ako zatvorske vlasti odbiju da predoče Sudu dokumente iz spisa predmeta zatvorenika o kome je reč ili ako Sud sam ne odluči drugačije (vidi slučaj [KI166/20](#), podnosilac *Ministarstvo rada i socijalne zaštite*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. januara 2021. godine, stav 42).
75. Povodom ovih navoda, Sud primećuje da podnosilac zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne razrađuje dodatno kako i zašto je došlo do povrede ovih relevantnih članova Ustava. Sud podseća da je on dosledno isticao da samo pozivanje na članove Ustava i EKLJP i njihovo pominjanje nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da osiguraju obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda [KI136/14](#), podnosilac *Abdullah Bajqinca*, rešenje o neprihvatljivosti, stav 33; [KI187/18](#) i [KI11/19](#), podnosilac *Muhamet Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73, i nedavno, slučaj [KI125/19](#), podnosilac *Ismajl Bajgora*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63).
76. Što se pak tiče navoda podnosioca zahteva o povredi člana 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava, Sud podseća da je opšti princip da članovi Ustava koji direktno ne uređuju osnovna prava i slobode nemaju nezavisno dejstvo, pošto njihovo dejstvo važi samo za "*uživanje prava i sloboda*" zagantovanih odredbama poglavlja II i III Ustava. Prema tome, ovi članovi se ne mogu primenjivati samostalno ukoliko činjenice slučaja ne ulaze u područje delovanja barem jedne ili više odredbi Ustava koje se tiču "*uživanja ljudskih prava i sloboda*" (vidi, *inter alia*, predmete ESLJP-a [E.B. protiv Francuske](#), br. 43546/02, presuda od 22. januara 2008. godine, stav 47; [Vallianatos i drugi protiv Grčke](#), br. 29381/09 i 32684/09, presuda od 7. septembra 2013. godine, stav 72; takođe vidi i slučaj Suda [KI67/16](#), podnosilac *Lumturije Voca*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. januara 2017. godine, stav 128).
77. Sud, na kraju, takođe naglašava da nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi osnovnih prava i sloboda zagantovanih Ustavom (vidi predmet ESLJP-a [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske](#), br. 5503/02, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
78. Shodno navedenom, Sud utvrđuje da povodom navoda podnosioca zahteva o povredi prava zagantovanih ovim članovima Ustava, zaključuje da se zahtev mora proglasiti

očigledno neosnovanim jer se ovi navodi kvalifikuju kao navodi koji spadaju u kategoriju (iii), "nepotkrepljeni ili neobrazloženi" navodi zbog toga što podnosilac zahteva samo pominje ove odredbe Ustava, ne objašnjavajući kako su one povređene.

Zaključak

79. U rezimeu, Sud utvrđuje da su navodi podnosioca zahteva o povredi prava zagarantovanih gore navedenim članovima Ustava i ESLJP-a, očigledno neosnovani, jer se isti kvalifikuju kao navodi koji spadaju u prvu (i) kategoriju "četvrtog stepena" i treću (iii) kategoriju, "nepotkrepljeni ili neobrazloženi" navodi na ustavnim osnovama.
80. Shodno tome, Sud zaključuje da se zahtev u celini mora proglasiti očigledno neosnovanim i samim tim neprihvatljivim na ustavnim osnovama, u skladu sa pravilom 34 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 34 (2) Poslovnika, dana 31. avgusta 2023. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Enver Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani